

IDENTIFICAREA FORMELOR ȘI MODALITĂȚILOR DE REALIZARE A CONTROLULUI VAMAL

Evghenii POPESCU, drd, ASEM

e-mail: popescuevghenii@gmail.com

Abstract: *Dreptul vamal reprezintă un instrument hotărâtor în stabilirea relațiilor bazate pe normele legale aferente relațiilor sociale legate de trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală, perceperea plăților vamale, vămuirea, controlul vamal, precum și alte modalități de realizare a politicii vamale, ce este parte componentă a politicii externe și interne a statului. De aici putem menționa că controlul vamal este o formă a controlului de stat. Competențe și drepturi pentru efectuarea controlului vamal o au organele vamale. Importanța controlului vamal pentru activitatea de ocrotire a normelor de drept a statului în ansamblu este evidentă, fiind un mijloc important pentru elucidarea încălcărilor normelor vamale, a încălcărilor fiscale și a acțiunilor ilicite cu caracter economic/vamal.*

Elementul funcțional al controlului vamal îl formează sistemul modalităților și formelor controlului vamal. Prin forme ale controlului vamal stabilite de Codul vamal al RM se înțeleg acele mijloace ale controlului vamal folosite în funcție de sarcinile acestuia, de principiile de organizare și condițiile de efectuare a acestuia. Colaboratorii organelor vamale identifică și contracarează tentativele de introducere pe teritoriul țării a contrabandei, substanțelor narcotice, a armamentului și a altor obiecte interzise spre trecerea peste frontiera vamală. Deci, controlul vamal devine o instituție importantă a dreptului vamal și una din funcțiile cheie a organelor vamale.

Cuvinte-cheie: control vamal; organe vamale; import/export; audit postvămuire; declarație vamală; supraveghere vamală; etc.

Conform dispozițiilor prevăzute la art. 1, alin. (21) a Codului Vamal al RM, „controlul vamal este ansamblul de acțiuni întreprinse de organele vamale pentru aplicarea și respectarea legilor și a reglementărilor pe care organele vamale au sarcina să le aplice”.³ Dacă să examinăm legislația altor state, spre exemplu României, avem a nota că norma art. 4, alin. (18), dă o clarificare mai largă termenului de control vamal și indică că constituie din „acte specifice efectuate de autoritatea vamală pentru a asigura aplicarea corectă a reglementărilor vamale și a altor dispoziții legale privind intrarea, ieșirea, tranzitul, transferul și destinația finală ale mărfurilor care circulă între teritoriul vamal al României și alte țări, inclusiv staționarea mărfurilor care nu au statutul de mărfuri românești; aceste acte pot să includă verificarea mărfurilor, a datelor înscrise în declarație, existența și autenticitatea documentelor electronice sau scrise, examinarea evidențelor contabile ale agenților economici și a altor înscrisuri, controlul mijloacelor de transport, controlul bagajelor și al altor mărfuri transportate de sau aflate asupra persoanelor, precum și efectuarea de verificări administrative și alte acte similare”.⁴

La nivel internațional, noțiunea de control vamal este stabilită de norma art. 1 lit. b) din Convenția Internațională privind armonizarea controalelor mărfurilor la frontiere, adoptată la Geneva la 21 octombrie 1982, unde se prezintă că „controlul vamal este un ansamblu de măsuri luate în scopul asigurării respectării legilor și reglementărilor pe care vama are obligația să le aplice”.⁵ Este important de amintit și reglementările Codului Vamal al Uniunii Europene, care în mod explicit în secțiunea 7, art.46 menționează că: „controalele vamale pot consta, în special, în

³ Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000, art. 1.

⁴ Legea nr. 86/2006 privind Codul Vamal al României cu modificările ulterioare, art. 4, alin. 18.

⁵ Convenția internațională privind armonizarea controalelor mărfurilor la frontieră, încheiată la Geneva la 21 octombrie 1982 (RM a aderat prin Legea RM nr. 215-XVI din 23.10.2008). A intrat în vigoare la 3 martie 2009, art. 1, lit.b..

examinarea mărfurilor, prelevarea de eșantioane, verificarea corectitudinii și a caracterului complet ale informațiilor furnizate într-o declarație sau o notificare, precum și a existenței, autenticității, corectitudinii și valabilității documentelor, examinarea contabilității operatorilor economici și a altor registre, controlul mijloacelor de transport, inspecția bagajelor și a altor mărfuri transportate de către persoane sau aflate asupra acestora și efectuarea de anchete oficiale sau alte acțiuni similare”⁶.

În ce privește definiția doctrinară a conceptului de control vamal, ne propunem inițial a cerceta opiniile cercetătorilor naționali printre care putem menționa autorul O. Ciobanu, care definește controlul vamal ca fiind un sistem de măsuri îndreptate spre asigurarea respectării ordinii de trecere a mărfurilor și a mijloacelor de transport peste frontiera vamală, pentru protecția frontierei de stat, a integrității economice a statului, a drepturilor și intereselor subiecților activității economice externe, precum și spre elucidarea, contracararea și prevenirea încălcărilor regulilor vamale.⁷ Un alt autor, A.O. Pasat, consideră controlul vamal drept acea activitate desfășurată de organele vamale ce constă într-o totalitate de acțiuni menite să asigure respectarea legislației vamale a Republicii Moldova și a actelor internaționale la care aceasta este parte.⁸

Autorul român Gh. Caraiani, susține că controlul vamal este activitatea desfășurată de autoritatea vamală și are ca scop verificarea existenței și valabilității autorizației de import/export și a concordanței dintre conținutul documentelor însoțitoare ale mărfii și marfa în sine sub aspectul cantității, sortimentului și al altor parametri definitorii ai acestuia.⁹ De asemenea, autorii ruși I.O. Bakaeva și G.V. Matvienko definesc controlul vamal ca totalitatea măsurilor întreprinse de organele vamale în scopul asigurării respectării legislației vamale.¹⁰

Principiul controlului vamal este unul din principiile de bază ale dreptului vamal, care și-a găsit reflectare în art. 25 al Codului vamal al RM: „mărfurile și mijloacele de transport sunt supuse vămuirii și controlului vamal conform prezentului cod și altor acte normative”.

În vederea cercetării formelor și modalităților de realizare a controlului vamal este important de a face trimitere la dispozițiile prevăzute la art. 185 a Codului Vamal al RM, ce stabilesc că controlul vamal este efectuat de colaboratorul vamal și constă în:

1. verificarea documentelor și informațiilor prezentate în scopuri vamale;
2. controlul fizic (controlul mărfurilor și mijloacelor de transport, controlul corporal ca o formă excepțională de control vamal);
3. evidența mărfurilor și mijloacelor de transport;
4. interogarea verbală a persoanelor fizice și a persoanelor cu funcții de răspundere;
5. verificarea sistemului de evidență și a dărilor de seamă;
6. controlul ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale;
7. controlul depozitelor provizorii, antrepozitelor vamale, zonelor libere, magazinelor, barurilor și restaurantelor duty-free, altor teritorii și spații unde se pot afla mărfuri și mijloace de transport supuse controlului vamal sau unde se pot desfășura activități supuse supravegherii vamale;
8. controlul ulterior prin audit postvămuire;

⁶ Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269/1, 10.10.2013, art. 46.

⁷ Ciobanu O., Fundamentele teoretico-practice în controlul vamal: Teză de doctor. Chișinău, 2015, p. 45.

⁸ Pasat A.O., Drept vamal al Republicii Moldova. Note de curs. Galați: Zigotto, 2013, p. 256.

⁹ Caraiani Gh., Lexicon de termeni în domeniul transporturilor și vămuirii. București: Lumina Lex, 2000, p. 127.

¹⁰ Бакаева О.Ю., Матвиенко Г.В., Таможенное право России: Курс лекций. Москва: Эксмо, 2009, p. 118.

9. efectuarea altor operațiuni prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative.¹¹

În continuare ne propunem a analiza fiecare metodă/formă menționată mai sus în parte. În acest sens, ne propunem a analiza *modalitatea de verificare a documentelor și informațiilor prezentate în scopuri vamale*. Verificarea documentelor constă în cercetarea acestora din punct de vedere al corespunderii cerințelor înaintate și deplinătății formulării lor. În așa fel, în procesul acestei forme de control se stabilește autenticitatea și deplinătatea informațiilor declarate. Menționăm că, în conformitate cu p. 34 al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al Republicii Moldova, controlul documentar constă în verificarea:

- a) corectitudinii completării declarației vamale în detaliu;
- b) existenței documentelor anexate la declarația vamală în detaliu, potrivit destinației vamale solicitate;
- c) concordanței dintre datele înscrise în declarația vamală și cele din documentele anexate;
- d) formei documentelor anexate.¹²

În acest sens, putem cita autorul I.V. Timoșenco care menționează că forma dată de control vamal constă în examinarea în scopuri vamale a documentelor, a mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală, pentru determinarea autenticității lor, corectitudinii întocmirii, corespunderii informațiilor indicate în ele și pot preceda alte forme de control vamal, cum ar fi controlul fizic, corporal ș.a.¹³

Raportînd la legislația națională, facem trimitere la art. 187 alin. 1 al Codului Vamal al Republicii Moldova, ce stabilește expres că „persoanele care trec mărfuri și mijloace de transport peste frontiera vamală sau care desfășoară activități aflate sub supraveghere vamală sunt obligate să prezinte organului vamal documentele și informațiile necesare efectuării controlului vamal, pe suport de hîrtie sau în format electronic, cu aplicarea semnăturii digitale, eliberată de Centrul de certificare a cheilor publice al autorităților administrației publice”.¹⁴

Analizînd doctrină, avem a concluziona că se disting cîteva etape de verificare de către organele vamale a documentelor. Astfel, după opinia autorului A.F. Nozdracev, controlului sunt supuse atît conținutul documentului, cît și formularul acestuia, ambele fiind importante pentru a stabili în documentele prezentate informații corecte și concrete în privința mărfurilor, mijloacelor de transport, persoanelor care trec frontiera, cît și în privința scopului trecerii lor. Controlul permite stabilirea autenticității eliberării documentelor, prezența sau lipsa unor modificări, corespunderea semnăturii persoanei împuternicite. Pentru determinarea autenticității, de obicei, se limitează la examinarea vizuală, însă, în cazuri de incertitudine, se dispune efectuarea unei expertize. Corectitudinea întocmirii documentului are loc prin examinarea vizuală. O atenție sporită se va acorda completării rubricilor, greșelilor, corectărilor, rectificărilor. Verificarea corectitudinii documentului trebuie să dea răspuns la întrebarea dacă informațiile din document corespund realității și aceasta se poate efectua prin următoarele metode: contrapunerea

¹¹ Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000, art. 185.

¹² Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1140 din 02.11.2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 25.11.2005, nr. 157-160/1285, p. 34.

¹³ Тимошенко И.В., Таможенное право: конспект лекций. Ростов-на-Дону: Феникс, 2007, p. 274.

¹⁴ Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000, art. 187.

informațiilor din documente cu informația obținută din alte surse, analiza informației conform statisticii, prelucrarea informațiilor cu mijloace tehnice.¹⁵

În continuare ne propunem a aborda modalitatea *controlului fizic (controlul mărfurilor și mijloacelor de transport, controlul corporal ca o formă excepțională de control vamal)*. După cum menționează T. Cârnaț și O. Ciobanu, controlul fizic al mărfurilor, obiectelor și al altor valori trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova este un act administrativ, ce constă în controlul de facto al mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală în scopul constatării legalității trecerii, corespunderii cu datele din declarația vamală și documentele de însoțire a mărfii, în scopul depistării încălcărilor, a mărfurilor ce sunt interzise de a fi introduse/scoase în/de pe teritoriul Republicii Moldova, determinarea caracteristicilor de bază ale mărfurilor respective (codul tarifar, originea, cantitatea, valoarea etc.)¹⁶.

Autorii naționali T. Cârnaț și O. Ciobanu, într-o cercetare, au stabilit că pentru o înțelegere mai profundă a controlului fizic ca formă a controlului vamal, este necesar a examina tipurile și metodele de efectuare a controlului.¹⁷ În legătură cu aceasta, controlul fizic poate fi clasificat după următoarele criterii:

În funcție de aspectele efectuării, controlul fizic poate fi:

- de bază – controlul fizic obișnuit;
- repetat – cu scopul de a verifica rezultatele controlului de bază;
- direcționat – cu scopul de a verifica informațiile privind trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport și a depistării încălcărilor privind restricțiile și prohibițiile, cât și cu scopul de a evidenția faptele tănuirii de controlul vamal;
- de identificare – este efectuat în ordine simplificată, fără o verificare detaliată a conținutului, cu scopul de a stabili corespunderea de facto a mărfurilor cu descrierea și cantitatea lor indicate în declarația vamală în detaliu, cât și a determinării țării de origine a mărfii.¹⁸

În funcție de nivelul controlului fizic, se disting:

- ❖ controlul prin numărarea locurilor mărfare și cântărirea lor;
- ❖ controlul prin deschiderea selectivă a locurilor mărfare;
- ❖ controlul prin deschiderea tuturor locurilor mărfare;
- ❖ controlul prin numărarea cantității mărfurilor și a locurilor mărfare¹⁹.

În funcție de nivelul obligativității efectuării controlului fizic, acesta poate fi:

- ✓ obligatoriu (de exemplu, mărfurile supuse accizului, mărfurile pentru care se percepe taxa vamală; mărfurile ce cad sub categoria mărfurilor supuse măsurilor netarifare (licențierea și cotarea), în privința cărora există informație operativă, că sunt trecute peste frontiera vamală cu încălcarea legislației);

- ✓ selectiv – necesitatea efectuării căruia este determinată de către colaboratorii vamali.

În funcție de tipul mijlocului de transport:

- controlul mijloacelor de transport auto;
- controlul transportului feroviar;
- controlul navelor aeriene;
- controlul navelor maritime și fluviale²⁰.

¹⁵ Ноздрачев А.Ф., Таможенное право. Ин-т законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации. Москва: Волтерс Клувер, 2007, p. 314.

¹⁶ Cârnaț Teodor, Ciobanu Octavian, Controlul vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport. În: Revista națională de drept Nr. 5, 2015, p. 11.

¹⁷ Cârnaț Teodor, Ciobanu Octavian, Controlul vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport. În: Revista națională de drept Nr. 5, 2015, p. 12.

¹⁸ Халипов С.В., Таможенное право: Учебник. 5-е изд., переработ. и доп. Москва: Юрайт, 2011, p. 158.

¹⁹ Шамахов В.А., Таможенный контроль: Учебник, Москва: Софт Издат. 2006, p. 92.

²⁰ Козырина А.Н., Постатейный комментарий к таможенному кодексу РФ, Москва: Статус, 2001, p. 452.

Ce ține de *evidența mărfurilor și mijloacelor de transport* avem a specifica că în conformitate cu art. 22 Cod Vamal al RM, trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală se efectuează în dependență de regimul vamal în care sînt plasate, conform procedurii stabilite de Codul Vamal și de alte acte normative. Deci, efectuarea controlului evidenței mărfurilor și mijloacelor de transport se poate realiza în următoarele forme:

- Identificarea și luarea la evidență a mărfurilor și mijloacelor de transport, precum și a teritoriilor, spațiilor unde se desfășoară activități aflate sub supraveghere vamală. Identificarea și evidența se efectuează prin aplicarea de plombe, sigilii, ștampile, marcaje, numere de identificare, prin prelevarea de probe și mostre, prin descrierea mărfurilor și mijloacelor de transport, prin desenarea locului, fotografierea, utilizarea documentelor de însoțire a mărfurilor și a altor acte. Mijloacele de identificare aplicate pot fi modificate sau nimicite numai de organele vamale, sau la permisiunea acestora, cu excepția cînd există situația reală de nimicire, pierdere, deteriorare a mărfurilor, mijloacele de identificare se pot nimici și de posesorul mărfurilor date, cu anunțarea imediată a organelor vamale;

- evidența prin numărarea locurilor mărfare;
- evidența prin înregistrarea mijloacelor de transport și a mărfurilor;

Pentru efectuarea tuturor acțiunilor date, organul vamal este în drept să efectueze în orice moment inventarierea mărfurilor și mijloacelor de transport aflate sub supraveghere vamală, precum și a mărfurilor pentru care nu au fost încasate drepturi de import sau de export sau au fost acordate facilități la plata acestor drepturi ²¹.

Verificarea sistemului de evidență și a dărilor de seamă presupune verificarea pe lîngă actele enumerate mai sus și a sistemului de evidență și a dărilor de seamă a agentului economic/persoanei fizice. În acest caz, la solicitarea organului vamal de a pune la dispoziție sistemul de evidență și/sau dările de seamă, acesta are obligația de a prezenta persoanei împuternicite de către organul vamal actele solicitate.

Ce ține de *interogarea verbală a persoanelor fizice și a persoanelor cu funcții de răspundere*, ne vom alinia opiniei autorului O. Ciobanu, care în Teza de doctor, „Fundamentele teoretico-practice în controlul vamal” a specificat că consideră oportun excluderea din art. 185 al Codului Vamal a Republicii Moldova, a lit. „d) interogarea verbală a persoanelor fizice și a persoanelor cu funcții de răspundere”, deoarece aceasta poartă un caracter declarativ și nu prezintă nicio valoare pentru perfectarea vamală și controlul vamal, precum și pentru examinarea cazurilor de încălcare a legislației vamale.²²

Este de menționat că organul vamal poate primi sau ridica de la persoanele controlate, date și informații, documente ce necesită verificare sau să ceară administratorului persoanei supuse controlului efectuarea inventarierii mărfurilor și a mijloacelor de transport. În special pot ridica de la persoanele auditate mărfuri sub orice formă necesare verificării care sunt pasibile de drepturile de import și care nu au fost supuse total sau parțial procedurilor de vămuire și/sau achitării drepturilor de import. Referitor la asigurarea stingerii obligațiilor vamale ce pot apărea, se poate solicita de la persoana auditată depunerea unei garanții bancare în măsură să asigure acoperirea unei eventuale obligații vamale.

Activitatea de reverificare a declarațiilor vamale se realizează de către Direcția control ulterior și secțiile control ulterior în mod selectiv, atît în baza Programelor de activitate

²¹ Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000, art. 202.

²² Ciobanu O., Fundamentele teoretico-practice în controlul vamal: Teză de doctor. Chișinău, 2015, p. 108.

trimestriale elaborate la nivel central, cât și în baza activității proprii de analiză de risc coordonată în prealabil cu Direcția control ulterior sau la solicitarea declarantului.²³ Pentru realizarea reverificării declarațiilor vamale, subdiviziunile birourilor vamale emitente vor asigura transmiterea acestora în adresa subdiviziunilor, după validare, împreună cu setul de documente anexat la ele (numerotate, cusute și sigilate în modul corespunzător). Restituirea declarațiilor vamale se va efectua după reverificarea selectivă a acestora în termen de 30 de zile de la data recepționării. Termenul reverificării declarațiilor vamale poate fi prelungit în cazuri justificate, de către șeful organului de control ulterior cu cel mult 30 de zile.

La identificarea unor nereguli sau încălcări a legislației vamale sau fiscale, după finalizarea reverificării uneia sau mai multor declarații vamale, personalul desemnat cu atribuții de efectuare a reverificării, va întreprinde acțiuni de regularizare a situației prin întocmirea unui proces-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

Controlul depozitelor provizorii, antrepozitelor vamale, zonelor libere, magazinelor, barurilor și restaurantelor duty-free, altor teritorii și spații unde se pot afla mărfuri și mijloace de transport supuse controlului vamal sau unde se pot desfășura activități supuse supravegherii vamale, presupune controlul vamal în:

- Depozite provizorii;
- Antrepozite vamale;
- Zone economice libere;
- Magazine de tip Duty-Free;
- Teritorii și spații unde se pot afla mărfuri și mijloace de transport supuse controlului vamal;
- Teritorii și spații unde se pot desfășura activități supuse supravegherii vamale.

Auditul postvămuire reprezintă după opinia autorului O. Andrușenco un instrument de verificare a respectării legislației vamale, al detectării fraudelor și infracțiunilor, în condițiile actuale ale creșterii comerțului internațional și al necesității reducerii formalităților de vămuire, prin examinarea modului de administrare și organizare, precum și a procedurilor/sistemelor interne respective ale agentului economic.²⁴ În opinia doctorului în drept O. Ciobanu, auditul postvămuire trebuie conceput nu doar ca un instrument de combatere a fraudelor, ci și de prevenire a acestora prin orientarea analizei de risc. Activitatea de control ulterior prin audit postvămuire este exercitată de echipa de control, care este formată din cel puțin două persoane cu desemnarea șefului grupului. Componenta echipei de control este propusă de șeful subdiviziunii și aprobată prin ordin de Directorul general al Serviciului Vamal, șeful biroului vamal, după caz, sau de persoanele împuternicite de aceștia. Pentru a efectua un control eficient, membrii echipei trebuie să dispună de cunoștințe aprofundate în următoarele domenii: drept, tehnici și principii contabile, proceduri și norme în materie de audit, tehnici de comerț exterior, tehnici și proceduri vamale, cunoștințe informatice. Auditele postvămuire programate sau inopinate se efectuează în baza unui ordin de control. Înainte de începerea controlului, membrii echipei de control analizează datele și informațiile existente în bazele de date naționale, respectiv locale, și le compară cu celelalte informații disponibile referitoare la activitatea persoanei ce urmează a fi controlată.²⁵

²³ Moraru T. Controlul vamal ulterior și metodele de realizare. În: Revista „Vama” publicație periodică a Serviciului Vamal, mai/iunie 2012, Nr. 3(27), p.6.

²⁴ Andrușenco O. Activitatea de audit postvămuire. În: Revista „Vama” publicație periodică a Serviciului Vamal, iulie/august 2009, Nr. 4(11), p. 22.

²⁵ Ciobanu O., Fundamentele teoretico-practice în controlul vamal: Teză de doctor. Chișinău, 2015, p. 108.

Cu referire la norma legală, vrem să facem trimitere la articolul 202¹ Cod Vamal al RM ce stabilește că auditul postvămuire este una dintre formele controlului vamal ulterior, care are drept scop verificarea respectării legislației în vigoare de către persoanele stabilite în Republica Moldova la momentul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală a Republicii Moldova și plasării acestora sub o destinație vamală. Auditului postvămuire pot fi supuse persoanele implicate direct sau indirect, cu titlu profesional, în operațiunile supuse auditului postvămuire sau persoanele care dispun de documentele și datele respective din motive profesionale ²⁶.

Concluzii. Ca urmare a studiului efectuat putem conchide că controlul vamal este o totalitate de forme, mijloace și măsuri, acordate de legislația în vigoare organelor vamale pentru asigurarea funcționării efective a domeniului activității economice externe a economiei naționale cu respectarea indiscutabilă a tuturor legilor și actelor normative, precum și a acordurilor internaționale.²⁷

Funcția de bază a controlului vamal constă în asigurarea respectării de către persoanele fizice și juridice ce trec mărfuri și mijloace de transport peste frontiera vamală, a legislației vamale în special și a legislației Republicii Moldova în general, precum și depistarea încălcărilor ce pot fi comise de către acestea la trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. Astfel, prin controlul vamal, ca parte componentă a politicii vamale, statul poate influența direct nivelul respectării de către participanți la activitatea comercială externă a legislației în vigoare, precum și optimizarea trecerii peste frontiera vamală a mărfurilor și mijloacelor de transport.

După cum am observat, formele controlului vamal care se clasifică după un șir de criterii indicate în cercetare facilitează realizarea controlului și permit organelor vamale să aleagă mijloacele, inclusiv mijloacele tehnice de efectuare a acestui control, pentru a atinge obiectivele propuse.

Controlul vamal documentar este una din formele de baza ale controlului vamal și constă în verificarea corectitudinii completării declarației vamale, existenței documentelor anexate la declarația vamală, precum și a concordanței între datele înscrise în declarația vamală și cele din documentele anexate.

Controlul vamal fizic al mărfurilor este cea mai răspândită formă a controlului vamal, care constă în controlul de facto al mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală în scopul constatării legalității trecerii, corespunderii cu datele din declarația vamală și documentele de însoțire a mărfii, în scopul depistării încălcărilor, a mărfurilor interzise pentru introducerea/scoaterea în/de pe teritoriul Republicii Moldova, determinarea caracteristicilor de bază a mărfurilor respective (codul tarifar, originea, cantitatea, valoarea etc.).

Bibliografie:

1. Andrușenco O. Activitatea de audit postvămuire. În: Revista „Vama” publicație periodică a Serviciului Vamal, iulie/august 2009, Nr. 4(11).
2. Caraiani Gh., Lexicon de termeni în domeniul transporturilor și vămuirii. București: Lumina Lex, 2000.

²⁶ Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000, art. 202¹.

²⁷ Erhan Ianuș, Atribuțiile organelor vamale în domeniul implementării politicii vamale a statului. În: Revista Națională de Drept, nr. 10 din 2012, p. 45.

3. Cârnaț T., Ciobanu Octavian, Controlul vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport. În: Revista națională de drept Nr. 5, 2015.

4. Ciobanu O., Fundamentele teoretico-practice în controlul vamal: Teză de doctor. Chișinău, 2015.

5. Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000.

6. Convenția internațională privind armonizarea controalelor mărfurilor la frontieră, încheiată la Geneva la 21 octombrie 1982 (RM a aderat prin Legea RM nr. 215-XVI din 23.10.2008). A intrat în vigoare la 3 martie 2009.

7. Erhan I., Atribuțiile organelor vamale în domeniul implementării politicii vamale a statului. În: Revista Națională de Drept, nr. 10 din 2012.

8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1140 din 02.11.2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 25.11.2005, nr. 157-160/1285.

9. Legea nr. 86/2006 privind Codul Vamal al României cu modificările ulterioare, art. 4, alin. 18.

10. Moraru T. Controlul vamal ulterior și metodele de realizare. În: Revista „Vama” publicație periodică a Serviciului Vamal, mai/iunie 2012, Nr. 3(27).

11. Pasat A., Drept vamal al Republicii Moldova. Note de curs. Galați: Zigotto, 2013, p. 256.

12. Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269/1, 10.10.2013.

13. Бакаева О., Матвиенко Г., Таможенное право России: Курс лекций. Москва: Эксмо, 2009.

14. Козырина А., Постатейный комментарий к таможенному кодексу РФ, Москва: Статус, 2001.

15. Ноздрачев А., Таможенное право. Ин-т законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации. Москва: Волтерс Клувер, 2007.

16. Тимошенко И., Таможенное право: конспект лекций. Ростов-на-Дону: Феникс, 2007.

17. Халипов С., Таможенное право: Учебник. 5-е изд., переработ. и доп. Москва: Юрайт, 2011.

18. Шамахов В., Таможенный контроль: Учебник, Москва: Софт Издат. 2006.